

Hội thảo “Quyền lao động - Pháp luật và thực tiễn trên thế giới và Việt Nam”

Ngày 25/4/2019, Khoa Luật, Đại học Quốc gia Hà Nội (ĐHQGHN) tổ chức Hội thảo “Quyền lao động - Pháp luật và thực tiễn trên thế giới và Việt Nam”

Tới dự Hội thảo có PGS.TS. Trịnh Tiến Việt - Phó Chủ nhiệm Khoa, Bà Đàm Thị Phương Thảo - Đại diện Aus4skills tại Việt Nam cùng các học giả, các chuyên gia, các giảng viên, học viên, sinh viên. Hội thảo được chủ trì bởi PGS.TS. Lê Thị Hoài Thu và PGS.TS. Chu Hồng Thanh.

Quyền lao động là khái niệm mang tính tổng hợp, chỉ một tổng hợp các quyền con người phát sinh từ một trong những mối quan hệ có tính chất rường cột, quan trọng nhất của mọi xã hội, đó là mối quan hệ lao động. Các quyền lao động cơ bản bao gồm quyền lựa chọn việc làm, nghề nghiệp, quyền được trả lương công bằng và xứng đáng, quyền được bảo đảm các điều kiện làm việc an toàn, quyền được thành lập, gia nhập, hoạt động công đoàn, quyền thỏa ước lao động tập thể, quyền đình công.. Mặc dù vậy, theo nghĩa rộng, khái niệm quyền lao động còn bao gồm

những vấn đề như bình đẳng trong quan hệ lao động, trợ cấp thất nghiệp và trợ cấp xã hội, xóa bỏ lao động cưỡng bức, lao động trẻ em...

Hiện nay cơ chế pháp luật ở Việt Nam liên quan đến bảo đảm các quyền lao động được đánh giá khá tốt, đã chú trọng nhiều đến bảo vệ quyền của người lao động, tuy nhiên nó vẫn còn một số bất cập, đó là xu hướng từ trước đến nay trong pháp luật Việt Nam rất quan tâm đến bảo vệ quyền và lợi ích của người lao động trong khi ít chú ý đến bảo vệ quyền và lợi ích chính đáng của người sử dụng lao động, nó xuất phát từ quan niệm xem người lao động luôn ở vị thế yếu và bị bóc lột bởi người sử dụng lao động. Mặc dù quan niệm nêu trên có những khía cạnh đúng thì trong thực tế nó không đúng trong mọi hoàn cảnh và việc áp dụng một cách máy móc sẽ phá hoại sự hài hòa cần thiết của quan hệ lao động mà trong đó các quyền và lợi ích chính đáng của người lao động và người sử dụng lao động đều phải được bảo vệ một cách bình đẳng. Khi mà quyền và lợi ích chính đáng của bất kỳ chủ thể nào trong quan hệ lao động không được quan tâm bảo vệ một cách thích đáng, quan hệ lao động sẽ khó phát triển một cách hài hòa, ổn định.

Hiến pháp Việt Nam năm 2013 lần đầu tiên quy định “Nhà nước bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người lao động, người sử dụng lao động và tạo điều kiện xây dựng quan hệ lao động tiến bộ, hài hòa và ổn định” Quy định này thể hiện cách tiếp cận mới phù hợp với xu thế chung trên thế giới và thực tế quan hệ lao động ở nước ta. Nó có ý nghĩa quan trọng với việc bảo đảm ổn định và phát triển quan hệ lao động ở nước ta trong bối cảnh toàn cầu hóa, hội nhập quốc tế. Mặc dù vậy, đến nay quy định này chưa được cụ thể hóa đầy đủ trong hệ thống văn bản pháp luật lao động. Xét tổng thể, các quy định về bảo vệ quyền của người lao động trong Hiến pháp 2013 và trong pháp luật lao động vẫn nhiều hơn, cho thấy cách tiếp cận “ưu tiên” bảo vệ quyền của người lao động vẫn có ảnh hưởng lớn trong Hiến pháp nói riêng và hệ thống pháp luật lao động nói chung của Việt Nam. Bên cạnh đó, khái niệm về việc làm, người lao động, người sử dụng lao động được nêu trong Luật Việc làm và Luật Lao động vẫn có nhiều ý kiến khác nhau.

Như vậy, có thể thấy pháp luật Việt Nam vẫn còn tồn tại những khoảng trống so với lý luận và thực tiễn về quyền lao động, điều đó gây ra những trở ngại cho việc bảo đảm quyền của người lao động nói riêng và đảm bảo sự hài hòa, ổn định của quan hệ lao động nói chung ở nước ta trong bối cảnh toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế, đặc biệt là sự tác động của cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0. Thực tế đó đòi hỏi cần nghiên cứu để sửa đổi chính sách, pháp luật về quyền lao động ở nước ta cho phù hợp với tình hình mới.

Từ những yêu cầu đó, Hội thảo được tổ chức với mục đích tạo cơ hội cho các chuyên gia, các nhà nghiên cứu, các giảng viên và học viên, sinh viên của Khoa Luật và các cơ quan nhà nước, tổ chức xã hội và cơ sở đào tạo, nghiên cứu khác chia sẻ kiến thức, thông tin và thảo luận về các vấn đề liên quan đến quyền lao động – một nhóm quyền con người có ý nghĩa quan trọng đặc biệt không chỉ với các cá nhân mà với các xã hội. Những kiến thức, thông tin mà các chuyên gia chia sẻ và thảo luận trong Hội thảo sẽ được biên soạn, xuất bản thành sách để phục vụ cho việc giảng dạy, nghiên cứu trong Chương trình thạc sĩ pháp luật về quyền con người của Khoa Luật, ĐHQGHN, cũng như để cung cấp cho các cơ quan, tổ chức hữu quan làm tài liệu tham khảo trong quá trình xây dựng, hoàn thiện các chính sách, văn bản pháp luật về quyền lao động ở Việt Nam trong giai đoạn mới.